

Siunčiama el. p.: ministerija@sam.lt

DĖL NUOTOLINIŲ ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS SPECIALISTŲ KONSULTACIJŲ TEIKIMO REGLAMENTAVIMO

Lietuvos verslo konfederacija kreipiasi į Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministeriją (SAM) dėl SAM 2020-11-10 įsakymo Nr. V-2569 „Dėl Nuotolinių gydytojo ir šeimos gydytojo komandos nario konsultacijų pacientui ir gydytojo konsultacijų gydytojui teikimo ir jų išlaidų apmokėjimo privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis tvarkos aprašo patvirtinimo“ (**Įsakymas**) ir juo reglamentuojamų asmens sveikatos priežiūros specialistų (**Specialistai**) nuotolinių konsultacijų teikimo tvarkos.

Visame pasaulyje vis labiau populiarėjanti galimybė pacientams gauti asmens sveikatos priežiūros paslaugas nuotoliniu būdu Lietuvoje yra sunkiai prieinama ir nepopuliari. Taip yra dėl to, kad nuotolinių paslaugų reglamentavimas yra griežtas, painus, apsunkinantis asmens sveikatos priežiūros įstaigų (**ASPI**) ir Specialistų galimybes suteikti dar daugiau prieinamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų pacientams teikiant nuotolines konsultacijas. Atsižvelgiant į augantį pacientų poreikį bei ASPI siekį užtikrinti prieinamesnes asmens sveikatos priežiūros paslaugas, krepiamės į SAM ir siūlome atlikti atitinkamas Įsakymo korekcijas.

I. Šiuo metu galiojančio reglamentavimo trūkumai

Šiuo metu Įsakymas įpareigoja Specialistą nuotolines konsultacijas pacientams teikti dirbant ASPI patalpose, išskyrus laikinas situacijas, kai ASPI veikla dėl objektyvių priežasčių yra vykdoma nuotoliniu būdu. Tai reiškia, jog Specialistai nuolatines konsultacijas privalo teikti ASPI patalpose – adresu, kuriam yra išduota atitinkama asmens sveikatos priežiūros paslaugų licencija, patalpose, kurios yra įrengtos atsižvelgiant į konkrečių paslaugų teikimo reikalavimus, turinčiose visą reikalingą įrangą, priemones ir kt. Vis dėlto, kokybiškų nuotolinių paslaugų teikimui tokia infrastruktūra reikalinga nėra.

Patalpų reikalavimas yra perteklinis – nuotolinių konsultacijų teikimui nėra būtina, jog Specialistas jas teiktų iš savo darbo vietos ASPI. Nuotolinių konsultacijų metu visiškai nėra poreikio paciento ir Specialisto kontaktui, o taip pat ir medicinos priemonių naudojimui, nes teikiamos to nereikalaujančios paslaugos, pvz.: receptų pratęsimas, tyrimų rezultatų aptarimas, kt. Tam reikalingas kompiuteris, geras interneto ryšys ir ryšio saugumo priemonės. Vis dėlto, Įsakymu reikalaujama teikti konsultacijas būtent dirbant pilnai įrengtose ir medicinos įranga aprūpintose ASPI patalpose. Dėl to dalis ASPI neteikia nuotolinių konsultacijų, nes naudoti medicininės patalpas tokiu tikslu yra neracionalu ir ekonomiškai nenaudinga.

Reikalavimas nuotolines konsultacijas teikti iš ASPI patalpų paneigia nuotolinių konsultacijų prasmę ir nesukuria pridėtinės vertės. Specialistai, nuotolines paslaugas teikiantys iš ASPI patalpų, užima darbo vietas, kuriose tuo metu negali dirbti kiti Specialistai ir priimti pacientų kontaktinėms konsultacijoms. Tai lemia, kad, pacientai registruoti nuotolinėms ar kontaktinėms konsultacijoms, laukia bendroje eilėje, o tai visiškai nepriprieina prie pacientų eilių mažinimo ir Specialistų darbo krūvių optimizavimo. Pakoregavus reglamentavimą, tuo pačiu metu skirtingi Specialistai galėtų teikti ir nuotolines ir kontaktines konsultacijas – jiems nereikėtų dalintis vienu kabinetu. Tai vienareikšmiškai prisidėtų prie paslaugų prieinamumo gerinimo ir pacientų pasitenkinimo.

Gedimino pr. 2/1-28, LT-01103 Vilnius
Tel. +370 5 212 1111, info@lvk.lt, www.lvk.lt

Teikiant nuotolines konsultacijas iš ASPĮ patalpų, yra neefektyviai naudojami ASPĮ ištekliai. Specialistai, teikdami nuotolines konsultacijas užima kabinetus, kuriuose yra medicininė įranga, todėl kontaktines konsultacijas teikiantys Specialistai negali dirbti tose pačiose patalpose ir tuo metu priimti pacientų. Įranga stovi nenaudojama, o dalis Specialistų neturi darbo vietos ir negali dirbti. Leidus teikti nuotolines konsultacijas iš kitų nei ASPĮ patalpų, ASPĮ galėtų aptarnauti pacientus tiek kontaktiniu būdu, tiek nuotoliniu, taip maksimaliai įdarbinant turimus Specialistus bei maksimaliai efektyviai išnaudojant turimas priemones, įrangą ir prietaisus.

Atsižvelgiant į tai, esamas reglamentavimas užkerta kelią nuotolinių konsultacijų plėtrai ir pacientų galimybėms gauti kokybiškas ir prieinamas paslaugas, nes yra nepatrauklus ir tik apsunkina ASPĮ galimybes teikti nuotolines konsultacijas.

II. Pavyzdžiai praktikoje

SAM 2017-07-17 įsakymu Nr. V-878 patvirtintame skaitmeninės sveikatos sistemos plėtros 2023–2027 metų veiksmų plane konkrečiai įvardijama, jog ir toliau išlieka poreikis vystyti nuotolines Specialistų konsultacijas ir identifikuojama problema, jog iki šiol šios konsultacijos teikiamos neefektyviai ir nepakankamai. Todėl, atitinkamo reglamentavimo korekcijos bei optimalių nuotolinių konsultacijų teikimo reikalavimų parengimas šiuo metu yra būtinas, siekiant įgyvendinti SAM iškeltus skaitmeninės sveikatos plėtros tikslus.

Nuotolinių paslaugų teikimo modelis vis labiau populiarėja visame pasaulyje ir valstybėse, kur jis yra sėkmingai vystomas, nėra griežto reikalavimo teikti nuotolines paslaugas iš ASPĮ patalpų. Tai rodo, kad net ir suteikus galimybę Specialistams pacientus nuotoliu konsultuoti iš kitų nei ASPĮ patalpų, paslaugų teikimo kokybė nesuprastėja ir modelis gali puikiai veikti.

Pavyzdžiui, nuotolinės konsultacijos pacientams yra plačiai taikomos Suomijoje. Čia nuotolinių konsultacijų teikimą skatina valstybė ir suteikia galimybę tiek pacientams, tiek Specialistams bendrauti nuotoliu, nereikalaujant, jog Specialistas nuotolines konsultacijas teiktų būtent iš ASPĮ patalpų. Suomijoje pacientams yra suteikiamos apyrankės, kurios stebi paciento sveikatos rodiklius, juos perduoda paciento gydytojui ir per kurią pacientas gali nedelsiant, bet kuriuo metu gauti nuotolinę pagalbą¹. Šis paslaugų užtikrinimo būdas leidžia Specialistams nuotolines konsultacijas teikti iš bet kurios vietos, kadangi, kai pacientui užtenka nuotolinės konsultacijos, visiškai nesvarbu, iš kur dirbdamas ją suteikia atitinkamą licenciją turintis Specialistas². Taigi, Suomijoje šis modelis puikiai veikia nereikalaujant nuotolines konsultacijas teikti iš ASPĮ darbo vietos. Nuotolines konsultacijas teikiančiam Specialistui keliamas reikalavimas užtikrinti galimybę pacientams gauti kontaktinę konsultaciją. Manome, kad analogiškas modelis puikiai veiktų ir Lietuvoje, kam užtektų tik minimalaus esamo reglamentavimo pakoregavimo.

III. Pasiūlymai pokyčiams

Atsižvelgiant į Įsakymo nuostatas, remiantis minėtu Suomijos pavyzdžiu, siūlome pakoreguoti Įsakymą numatant, kad Specialistai nuotolines konsultacijos **gali teikti dirbdami iš ASPĮ bei iš bet kokių kitų patalpų, kuriose šis Specialistas turi savo darbo vietą.** Siekiant užtikrinti pacientų teisę gauti kontaktines konsultacijas bei kontroliuoti kokybišką sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, šis reikalavimas galėtų įtvirtinti reikalavimą, jog nuotolines konsultacijas **gali teikti tik hibridiniu būdu dirbantys Specialistai.** Tai reiškia, nuotolines konsultacijas galėtų teikti tik tie Specialistai, kurie turi atitinkamą darbo vietą ASPĮ, yra joje įdarbinti ir jo darbo laikas yra padalintas, iš kurių viena dalis yra kontaktinės konsultacijos ASPĮ

¹ <https://oivahealth.com/en/municipalities-in-finland-strengthen-remote-social-and-health-services-tiera-and-video-visit-to-cooperate/>; <https://www.suomi.fi/services/remote-care-city-of-helsinki/e97b0632-c788-4c48-b6c2-f1d169b081bd>

² <https://www.valvira.fi/web/en/healthcare/private-health-care-licences/telemedicine-services>

patalpose, o kita dalis – nuotolinės konsultacijos, darbo vietą nustatant Specialistą įdarbinusios ASPĮ nustatyta tvarka.

Tokiu būdu būtų garantuojama, jog Specialistas, matantis, kad pacientui yra reikalinga kontaktinė konsultacija, galėtų pacientą užrašyti kontaktinei konsultacijai jo darbo metu ASPĮ patalpose ir suteikti jam visapusiškai kokybišką paslaugą. Pacientai galėtų gauti skubesnes paslaugas, be būtinybės lankytis ASPĮ, o ASPĮ galėtų efektyviai naudoti išteklius ir optimizuoti tiek pacientų srautus, tiek Specialistų darbo krūvius.

IV. Dėl nuotolinių konsultacijų teikimo iš ne gydymo paskirties patalpų

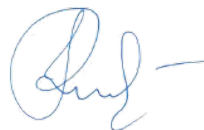
Tuo atveju, jeigu SAM nematytų poreikio siūlomoms Įsakymo korekcijoms, prašome pateikti paaiškinimą dėl ASPĮ patalpų, kuriose teikiamos nuotolinės konsultacijos, įrengimo reikalavimų. Asmens sveikatos priežiūros paslaugos gali būti teikiamos ir kitose, ne gydymo paskirties patalpose³. Tai reiškia, kad, pavyzdžiui, šeimos gydytojo paslaugos gali būti teikiamos administracinės paskirties patalpose, kurių adresu ASPĮ turi licenciją paslaugų teikimui. Atsižvelgiant į šį bei aukščiau išdėstytus paaiškinimus dėl to, jog nuotolinėms konsultacijoms nėra reikalingos medicinos priemonės, prietaisai ir įranga, prašome paaiškinti:

- Ar nuotolines konsultacijas teikiant iš ASPĮ patalpų, įrengtų administracinės paskirties pastate, yra privaloma šiose patalpose turėti visą atitinkamų paslaugų teikimui reikalingą medicinos įrangą, priemones ir prietaisus, su sąlyga, kad šiose patalpose yra teikiamos išimtinai tik nuotolinės konsultacijos, o jas teikiantys Specialistai turi atitinkamas darbo vietas kitose ASPĮ patalpose (kitu adresu), kuriose teikia kontaktines konsultacijas pacientams?

Tikimės, jog pateikti pastebėjimai ir pasiūlymai įtikins SAM, jog nuotolinių Specialistų konsultacijų teikimo reglamentavimas turėtų būti koreguojamas. Esame įsitikinę, kad panaikinus perteklinius reikalavimus, kur kas daugiau Specialistų bei ASPĮ prisijungtų prie tokio paslaugų teikimo modelio. Tai ilgainiui leistų optimizuoti pacientų srautus ASPĮ ir Specialistų darbo krūvius, mažintų eiles ASPĮ, o pacientai galėtų kur kas sklandžiau ir greičiau gauti jiems reikalingas paslaugas. Visa tai neabejotinai prisidėtų prie Lietuvos sveikatos sistemos tobulinimo ir ilgesnio sveiko pacientų gyvenimo.

Esant klausimų ar pastebėjimų, esame pasiruošę diskusijai, siekiant surasti objektyvias galimybes pakoreguoti Įsakymą bei prisidėti prie nuotolinių Specialistų konsultacijų plėtos.

Generalinė direktorė

Ineta Rizgelė

Originalas nebus siunčiamas

Akvilė Razumienė, el. p. akvile@lvk.lt; tel. +370 601 51897

³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011-10-12 nutarimas Nr. 1178 Dėl Statinio (jo patalpų) naudojimo ne pagal paskirtį atvejų ir tvarkos aprašo patvirtinimo